

עונג שבת

ש"ק פר' "וארא" תשפ"ה	שנה מ"ה	גליון מס' 2227 / מערכת 0556712073
----------------------	---------	-----------------------------------

"ויקה עמרם את יוכבד דודתו לו לאשה ותלד לו את אהרן ואת משה" [ו', ב']

הזוהר אומר שהדבר נעשה כדי שהשטן לא יקלקל. החזקוני אומר רעיון אחר "מה שהסכים הקב"ה שיצא אדם גדול כמשה מלקוחין שעתיד להזהיר עליהם לפי שאין מעמידים פרנס על הצבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו בצווארו, כדי שלא יתגאה על הצבור כמו שמצינו בדוד". אומר החזקוני אם המנהיג היה בלא פגם, מיוחס, עלול אותו מנהיג להתגאות ולא היה מה שירסן אותו, אבל ברגע שיש פגם ביחוסו שלו, העובדה הזאת תמנע ממנו להתגאות. הוא יודע שאל לו לנצל את מעמדו ואז יתחזק אצלו מידת הענווה, כך גלגלה ההשגחה שמשה רבינו מגיע מרקע שהתורה תאסור אותו כדי שלא יתגאה על הצבור.

יוכבד בת לוי, עמרם בן קהת, קהת בן לוי, דהיינו שעמרם נוסא אחות אביו-דודתו. מהי המשמעות שמשה רבינו ואהרן הכהן נולדו מנישואין שהתורה עתידה לאסור באיסורי עריות, בפר' אחרי מות: "ערות אחות אביך לא תגלה" איסור כרת, ולמרות שלפני מתן תורה עדיין לא נאסרו עריות, כפי שיעקב נשא את לאה ורחל, ובפרט בחו"ל, שעל הצד שהאבות קיימו את כל התורה קיימו אותה בא"י, ובחו"ל מותר, אך מסתבר שלכתחילה אין זה ראוי, וכפי שהיה אצל דוד משיח ה' שהשתלשל מיהודה ותמר, וכל זרע בית דוד מגיע מרות שהיא מזרע מואב, בנם של אב ובתו, לוט, רואים שהקב"ה מנהל את גאולתם של ישראל בצורה שלא היינו מצפים.

"ויעשו כן משה ואהרן" [ז', כ']

חברו לדבר מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, שנא' ומטך אשר הכית בו את היאור, וכי משה הכהו, הלא אהרן הכהו, אלא לומר לך שכל המעשה את חברו לדבר מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. [הגרא"ל שטיינמן זצ"ל - אילת השחר]

מאחר שאהרן הכה לבדו למה כתוב ויעשו בלשון רבים, ועי' רבינו בחיי [פסוק כב] ששניהם השלימו מצוותם, כי משה התרה לפרעה במכת היאור ואמר לאהרן לנטות את ידו על מימי מצרים וכו', ובסנהדרין כט: איתא א"ר אבהו, כל המעשה את

"וימלא שבעת ימים" [ז', כה]

משקים אחרים ולאכול אוכל שיש בהם משקים, ועוד איתא במד"ר [טו] שכאשר היו קונים מים מהיהודים זה היה נשאר מים ומכאן העשירו ישראל. [הגרא"ל שטיינמן זצ"ל - אילת השחר]

האור"ח מפרש שבא לומר שפרעה לא התפעל ממכה זו ולא ביקש ממשה שיתפלל אל ה' שיסיר את המכה, והטעם שלא התפעל ממכה זו יתכן ששאר המשקים ומי פירות, וכן הרטיבות שיש באוכלים לא נהפכו לדם, ויכלו לשתות

<p>אלא צריך מקודם לרחוץ ולהגעיל יפה יפה את הפה, כדי שיהיה ראוי להתפלל בפה נקי וטהור. והתרופה לזה היא, שיהרהר בתשובה קודם שמתחיל להתפלל, ויסכים בדעתו שלא ידבר עוד דיבורים אסורים, ואז תהיה תפילתו נשמעת. [סם החיים]</p>	<p>צריך האדם לדעת כי תפילתו, שצריכה לעלות לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, צריכה להיות נקייה וטהורה בלי שום טומאה. וכשהוא מדבר דיבורים אסורים, שמהם נטמאים השפתיים, כמו שנאמר: "כי איש טמא שפתיים אנוכי", ואח"כ הוא בא באותו פה מלוכלך ומסדר תפילתו, הלא מרחפת טומאה עליה למעלה ולא תהיה לרצון.</p>
---	--

הלכות הטמנה

סובר שלחמם במים אם אינו מכוסה כולו אף לשו"ע מותר. ג. החזו"א סי' ל"ז ס"ק ל"ב סובר שבמים שבתוך קדרה לא נחשב כלל הטמנה ואפי' כל הביצה מכוסה מותר. [לביוריים בהל' בטל. 5708673]

א. אם רוצה לחמם ביצה מבושלת במים חמים שבכלי שני כפי המ"ב [ס' רנ"ח ס"ק ב'], לדעת הרמ"א צריך להקפיד שלא תהיה כל הביצה מכוסה במים. ולדעת השו"ע שאף במקצת חשוב הטמנה אף בזה אסור. ב. הגר"ז [קונטרס אחרון רנ"ז]

בעון לשון הרע אין מתקבלות התפילות לפני ה'

לעורר כוח החיוני לחזקו ולאמצו, כמו כן בחולי הנפש אם חס וחלילה הרבה לחטוא בכל אבריו מכף רגל ועד ראשו אין בו מתום, אם בפה ולשון נשמר ונזהר מחטוא, או אפילו חטא עד כלות רוח החיוני, ובא לגדר וגבול סמוך למיתה, כמאמרם רשעים בחייהם קרויים מתים עם כל זה יש סם המעורר כח החיוני, והוא התשובה והחרטה ועזיבת החטא, וידוי פה בתפילה ותחנונים. והן דברי הרוכל שהכריז מאן בעי למזבן סמא דחיי כו', עד שהוציא ספר תהלים, והראה "מי האיש החפץ חיים" וגו' [העיקר] "נצור לשונך מרע" וגו' "סור מרע", היינו עזיבת החטא, כלומר במה שנוצר לשונו מרע יש לו מלאך מליץ לפני המלך בוידוי ותחנונים, לבקש רחמים לעורר כוח החיוני של כל האברים כאמור, ועל פי זה מבואר הפסוק שהביא המדרש כאן "אל תתן את פיך להחטיא את בשרך". והגר"ר רפאל הכהן זצ"ל מהמבורג בספרו "מרפא לשון" כתב דברי תוכחה בענין זה, זה לשונו: ומי האיש אשר לא יחרד, בקוראו או בשומעו דברים האלה, אשר בצבי נפשו לקטלא נפיק, אשר טימא את פיו ולשונו בלשון הרע וכיוצא בו, התלויים בדיבור, ואם לא עשה תשובה על חטאיו, תפילתו אינה עולה למעלה ארבעים יום, והמה מיטב הימים מראש חודש אלול עד יום כפור, ויסגרו בפניו כל שיערי תפילה, הנפתחים ביותר בימים הקדושים האלה, ובפניו ייסגר השער ולא יפתח. ומה יועיל לו תפילתו אשר מתפלל בימים האלו, אם לא עשה תשובה על חטאיו הרבים, מה שפגם בדיבור בלשון הרע, אינהו ואביזריהו הן אבות הטומאה ותולדותיהן כיצא בהן. [סם החיים]

איתא בספרים הקדושים, מוסר השכל לשמור פיו ולשונו מדבור האסור מדברים בטלים, על פי משל לאחד או רבים שחטאו והרימו יד נגד המלך, ועתה מתנחמים על מעשיהם, ורצונם לפייס את המלך ולבקש מלפניו מחילה וסליחה, אולם בושים ונכלמים לבוא בעצמם תכף ומיד לפני המלך, בלתי כי ישלחו איש היוצא ונכנס בבית המלך, להיות שליח למלך מליץ ביניהם להמליץ טוב בעדם, אחר כך יוכלו לגשת אל המלך, אמנם זהו אם המליץ עצמו חף מפשע, אמנם אם גם המליץ מרד במלך, שוב אבדה תקוותם ומאין יבוא עזרם לבוא להתקרב אל המלך. הנמשל, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא באחד מאבריו, אך אם מתנחמים ועוזבים את פשעיהם יש לזה תקנה, כדכתיב "והתוודו את חטאתם" ולבקש בפה מחילה וסליחה, והפה הוא היוצא והנכנס בבית המלך, לעמוד ולהתפלל ולזמר שירות ותשבחות, והוא המליץ בפני המלך שלוח מאת כל האיברים. אמנם זה אם לא חטא בשפתי, ופיו ולשונו נצר מרע, אמנם אם לא שמר פיו ולשונו, וגם הפה והלשון מרדו במלך, מי יבוא לפני המלך להתחנן, כמאמר החכם "פה דובר נבלה אין ידבר לפני שוכן זבולה" ושוב אבדה התקווה, והפתח נעול לא יוכל לצאת ולבוא אל המלך, אשר על כן מי האיש החפץ חיים, חכם ויבין אלה, נבון וידעם, ישמור פיו ולשונו לבלי לחטוא בשפתיו על כל פנים, ואז והיה כי יחטא ואשם חס וחלילה באחד משאר אבריו, יוכל לחזור ולהתקרב אל המלך, על ידי המליץ הוא הפה ולשון, בתפילה ותחנונים. והנה מבשרי אחזה, כמו בחלי הגוף אם נחלה עד כמעט כלות הנפש, יש סם המעורר כח חיים, כגון סם המכונה פיז"ם וכדומה,

לע"נ הרב אהרון שמעון ב"ר יצחק שלמה ז"ל, לע"נ הרב משה דוד ב"ר שלום העשל ז"ל, לע"נ הרב דניאל ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ הרב יעקב יצחק ב"ר אהרן שמעון ז"ל, לע"נ מרת שרה ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ מרת צפורה ב"ר אליעזר יצחק ז"ל, לע"נ מרת דינה ב"ר שלום ז"ל